

‘Oncologie in perspectief-(over)leven’

Het 23ste symposium voor verpleegkundigen en paramedici, op 15 juni 2017 in de Meervaart te Amsterdam, deed het thema eer aan.

Het was een beetje ‘overleven’ met een tropische temperatuur buiten en in sommige zalen ook binnen. Dit leed werd verzacht door de flesjes koud water die in ruime mate aanwezig waren.

Jacqueline Broekhuizen, voorzitter, hield het hoofd koel tijdens de opening en zo begon het symposium met een ontroerend betoog van Manu Keirse. Hij is klinisch psycholoog en expert op het gebied van patientenbegeleiding, rouwverwerking en palliatieve zorg.

Deze charismatische professor, helaas ook ervaringsdeskundige, vertelde over zijn ervaringen met (terminale) patiënten. Hij heeft een aantal boeken geschreven die zeker de moeite waard zijn.

Voor de datamanager waren er voldoende workshops die interessante up-to-date informatie gaven, waardoor je meteen een *#ik-weet-weer-waar-ik-het-voor-doe#* gevoel kreeg.

Zo vertelde radiotherapeut Abraham Al-Mamgani over zijn studie **SUSPECT**.

Met een uitgebreide introductie liet hij zien dat de beiderzijdse halsklierbestraling niet altijd nodig is (lees: zelfs schadelijk kan zijn) voor de patiënt met een hoofd/ hals carcinoom.

Bij patiënten die deel willen nemen aan deze studie zal de primaire tumor ingespoten worden met radioactieve tracer teneinde de contralaterale lymfedrainage op te sporen. Vervolgens 3-4 uur na het inspuiten zal een SPECT scan vervaardigd worden. Wanneer er op de SPECT scan geen contralaterale tracer accumulatie gezien wordt, zal de patiënt uitsluitend behandeld worden op de ipsilaterale hals met uitsluiting van de contralaterale zijde met als gevolg verlagen van de kans op acute en late radiatie gerelateerde bijwerkingen.

Veelbelovend is ook de immunotherapie, o.a. bij patiënten met longcarcinoom.

Willemijn Theelen, long arts besprak resultaten tot nu toe bij patiënten met een longcarcinoom.

In een fase I onderzoek met nivolumab (ernstig voorbehandelde patiënten) was de 5-jaars overleving 16%. Dit in vergelijking met een historische 5-jaars overleving van 4% voor patiënten met gemetastaseerd NSCLC.

Bij de workshop ***Biomarkers in personalized treatment voor hoofd-hals kanker*** sprak onderzoeker Martijn van der Heijden.

Tijdens zijn voordracht behandelde hij allereerst een stukje theorie (biomarker, prognostische-versus voorspellende marker, precision medicine), de voor-en nadelen bij chemoradiatie, chirurgie en de ontwikkeling van recidieven.

Een biomarker zegt iets over de prognose en is nodig voor precision medicine. Aan de hand van biomarkers kunnen subpopulaties binnen een patiëntengroep worden geïdentificeerd. Interessant is om er achter te komen of deze subpopulaties een verschillende behandeling nodig hebben.

Mogelijke biomarkers bij hoofd-hals kanker:

HPV, hypoxia, stamcel markers, chromosoom 3 p loss, chromosomal instability, cell cycle regulator,

signal transduction, DNA-repair (genen die betrokken zijn bij het herstel van DNA-schade) bijv. BRCA1 en BRCA2.

Opmerkelijk:

- TP53 bijna altijd gemuteerd behalve bij HPV geïnitieerde patiënten
- DNA-repair (BRCA) mutaties komen voor in hoofd-hals kanker, deze patiënten laten vaker een recidief zien.
- Voor precision medicine in hoofd-hals kanker zijn betere, robuustere biomarkers nodig.

KNO-arts Lot Zuur sprak over immunotherapie bij hoofd-hals kanker. Deze therapie is veelbelovend, heeft relatief weinig bijwerkingen en een langdurig effect.

Voorbeelden van immunotherapie zijn Ipilimumab: anti-CTLA4 (T-cel actief houden) en Nivolumab: anti-PD-1 (extra activatie T-cel).

De incision studie werd gepresenteerd, neo-adjuvante immunotherapie gevolgd door operatie. Er zijn nog geen resultaten bekend.

In de N16BIR studie wordt Radiotherapie gecombineerd met Cetuximab en Avelumab in een curatieve setting. Ook hier moeten de resultaten nog worden afgewacht.

Een greep uit de andere thema's van de workshops:

- De MINDACT-studie: van laag naar hoog risico en terug
- Digitale pathologie; de toekomst is nu
- Interacties met oncolytica
- Stereotactische radiotherapie bij oligometastasen
- Chronische slikproblemen bij hoofd-halskanker patiënten
- Nieuwe kansen voor patiënten met NET en prostaatca door middel van LU-177 octreotaat en LU-177 PSMA behandelingen.

De middag sessie werd afgesloten met een 'huiskamer' gesprek tussen Filemon Wesselink, een (ex)patiënte, een partner van een patiënt en Judith Kunst, maatschappelijk werker.

In dit gesprek stond de immuuntherapie bij melanoom en dus de overleving centraal.

Take-home-messages:

*Manu Keirse troostende boeken o.a. Zie de Mens ISBN 978-94-014-1790-7, zijn levensmotto: het verschil dat je kunt maken voor anderen

*Science: Breakthrough of the year 2013: Cancer immunotherapy – 20 december 2013

*5 accreditatiepunten voor dit symposium (mits netto 5 uur programma is gevolgd)

*Hou dit symposium in de gaten en in de tussentijd : *Carpe Diem* ☺!

Gerda de Jong en Marjolein van den Haak

Datamanagers trialbureau van het Antoni van Leeuwenhoek